

Päiväys/Datum/Date 28.11.2013

Dnro/Dnr/Ind.No. TRAFI/16790/04.04.04.00/2013

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo.fi@lvm.fiViite/Referens/Ref Lausuntopyyntö selvitysmies
Roineen raportissa esittämistä
näkemyksistä ja suosituksista
(7.11.2013
LVM/1522/13/2013)**Trafin lausunto selvitysmies Roineen raportista 'Tieliikenteen turvallisuustoiminnan työnjako'**

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) asetti 30.8.2013 selvitysmiehen selvittämään Liikenneturvan ohjaus- ja hallinnointimallia sekä tieliikenteen turvallisuutta koskevan tiedotus-, valistus- ja tutkimustoiminnan sekä tilastoinnin työnjakoa liikennehallinnossa. Selvitysmieheksi nimettiin tekniikan tohtori Matti Roine.

Liikenteen turvallisuusvirasto, Trafi, kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen selvitysmiehen raportista. Lausunnon liitteenä esitetään yksityiskohtaisia kommentteja raportista.

Trafin kantoja selvitysmiehen raportin näkemyksistä ja suosituksista**Tieliikenteen turvallisuustoiminnan työnjako**

Trafi pitää selvitysmiehen toimeksiantoa tarpeellisena ja kannattaa selvitysmiehen suositusta tieliikenteen turvallisuustoiminnan kehittämistä operatiivisen vastuuorganisaatiomallin mukaisesti. Se jatkaisi johdonmukaisesti liikennehallinnon uudistuksessa aloitettua kehitystyötä. Keskeisenä tavoitteena uudistuksessa oli liikenteen kehittäminen liikennemuodoista riippumattomana järjestelmänä. Uudistustyötä on jatkettu mm. poistamalla liikennemuodot hallinnonalan organisaatorakenteista. Sen sijaan uudistuksessa jäi epäselväksi joitakin vastuu- ja roolikysymyksiä, erityisesti tieliikenteen toimijoiden osalta. Tämä käy hyvin ilmi myös selvitysmiehen raportista.

Selvitysmiehen raportissa esitetyn operatiivisen vastuuorganisaatiomallin mukaisesti myös tieliikenteen turvallisuudesta kantaisi vastuun yksi taho, joka huolehtisi mm. toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta, yhteistyöstä (myös poikkihallinnollisesti) sekä toiminnan kehittämisestä. Hallinnonalalla tapahtuneen kehityksen lisäksi tieliikenteen nykyiset turvallisuushaasteet sekä tulevat muutokset toimintaympäristössä puoltavat esitettyä mallia.

Esityksen mukaisesti Trafi on valmis toimimaan tieliikenteessä(kin) operatiivisena vastuuorganisaationa, liikenne- ja viestintäministeriön ohjauksessa. Lisäksi Trafi

kannattaa esitystä Liikenneturvan ohjaus- ja hallintomallista uudistettavana olevan liikennevakuutuslain perusteiden mukaisesti.

Trafin ja Liikenneviraston välinen työnjako

Trafin ja Liikenneviraston välistä työnjakoa esitetään selvennettäväksi valmistuvien suunnitelmien mukaisesti. Trafin valvontaroolissa tukeuduttaisiin nykyistä enemmän auditointitoimintaan, mikä selventäisi osapuolten roolien ja vastuiden määrittämistä. Raportissa huomautetaan myös, että Trafin ja Liikenneviraston on huolehdittava riittävistä tieliikenteen turvallisuusosaamisen ja -kehittämisen resursseista. Lisäksi mainitaan tarpeesta huolehtia tieliikenteen alueellisen turvallisuustoiminnan edellytyksistä sekä tarpeesta laatia kunnollinen selvitys alueellisesta turvallisuustoiminnasta.

Trafi on valmis esityksen mukaisesti kehittämään valvontarooliaan ja selvittämään myös tieliikenteen alueellisen toiminnan kehittämistarpeet sekä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, resurssointi mukaan lukien, tunnistettujen kehittämistarpeiden mukaisesti.

Trafin ja Liikenneturvan välinen työnjako

Trafille esitetään siirrettäväksi, Liikenne- ja viestintäministeriön ohjauksessa, vastuuta tieliikenteen turvallisuuden viestinnästä, kampanjoinnista, tilastoinnista ja tutkimustoiminnasta. Edellytyksenä mainitaan, että Trafin on kehitettävä toimintaansa yhteistyöhön ja palveluihin liittyen. Trafi kannattaa esitystä.

Liikenneturvan vähäiset tutkimustoiminnan resurssit huomioiden sen siirtäminen osaksi Trafin tutkimustoimintaa olisi luontevaa, ja se tehostaisi tutkimustoimintaa. Jatkossa Liikenneturva voisi saada tarvitsemansa tarvitsemansa tutkimukset Trafista, jolloin se voisi osallistua muutoinkin tiiviimmin hallinnonalan tutkimustoimintaan. Trafi on valmis kehittämään tieliikenteen turvallisuuden tutkimusta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi Trafi on valmis jatkamaan tieliikenteen osaamistarpeiden selvittämistä, sekä selvittämään kehittämistarpeet tutkijalautakuntatoiminnalle.

Trafi pitää tarpeellisena tieliikenteen turvallisuustilastoinnin siirtämistä Liikenneturvalta Trafille. Tieliikenteen turvallisuustilastointia tulee kehittää osana hallinnonalan kehittämistyötä, jossa Trafin vastuulla on turvallisuus- ja ympäristötilakuvan liittäminen laajempaan kokonaiskuvaan. Liikenneturva on menestyksekkäästi hoitanut tieliikenteen tilastointia, mutta sellaisenaan se ei kuitenkaan enää vastaa tilastoinnille asetettuja tavoitteita hallinnonalalla. Samassa yhteydessä tulee myös siirtää Suomen virallinen tilastotuotantoyhteistyö Tilastokeskuksen kanssa Liikenneturvalta Trafille. Tilastointitehtäviä siirrettäessä Liikenneturvalta Trafille tulee varmistua, että tieturvallisuuden tilastoinnin palvelutaso ei heikkene. Trafi on myös valmis kehittämään tieliikenteen turvallisuustilastointia niin, että se palvelee nykyistä paremmin myös alueellisia toimijoita, sekä avaamaan tilastopalveluja myös muiden käyttäjien tarpeisiin.

Kampanjointi ja tiedottaminen

Trafi kannattaa selvitysmiehen esitystä roolien ja vastuiden selventämisestä kampanjoinnissa ja tiedottamisessa. Trafi on valmis vastaamaan tieliikenteen

turvallisuuskampanjoiden ja tiedotuksen koordinoinnista. Trafi on myös valmis kehittämään yhteistyötä ja palvelujaan.

Trafille on jo siirretty tieliikenteen turvallisuuden kampanjoinnin ja tiedottamisen koordinoititehtäviä. Siitä huolimatta tilannetta ei voida pitää tyydyttävänä eikä koordinointi ei ole ollut riittävää. Kampanjoinnissa tavoitellaan näkyvyyttä ja vaikuttavuutta, mikä edellyttää osaamista, rahaa ja henkilöresursseja. Näkyvyyden ja vaikuttavuuden maksimoimiseksi näitä resursseja ei tule hajottaa.

Kampanjoinnin koordinoitivastuun tulisi olla selvästi Trafilla, kuten raportissa esitetään, ja kampanjoiden toteutuksessa voitaisiin edelleen hyödyntää Liikenneturvan osaamista. Kampanjoinnin toimintamalli perustuisi toimijoiden vahvuuksiin, selventäisi nykyistä työnjakoa, lisäisi kustannustehokkuutta sekä tulosohjauksen kautta antaisi tuen valituille liikennepoliittisille painopisteille.

Liikenneturvallisuustiedottamisen suurimpia ongelmia on ollut ns. kausitiedotteiden huono koordinointi. Vuosittaisia tiedotteita lähetetään samaan aikaan useamman toimijan taholta. Tämä vähentää tiedottamisen tehoa ja hämmentää käsitystä hallinnonalan toimijoiden rooleista. Ns. kausitiedotteet tulisivatkin vastuuttaa yhdelle toimijalle, jonka vastuulla olisi koota liikenneturvallisuustiedottamisen vuosisuunnitelma ja eri toimijoiden näkökulmat sisältävät tiedotteet.

Helsingissä, 28.11.2013

Kari Wihlman
Pääjohtaja

Sami Mynttinen
johtaja